

„Brus“ izhaja 5. in 20. dan vsacega meseca. — Cena za vse leto 4 gld., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gld.
Posamične številke po 20 kr. — Inserati računijo se po 4 kr. petit-vrsta.

Politična balada.

Kam vódi, popotnik, te hója,
Do bornih, osamljenih hiš,
Kaj duša vznemirja se tvoja,
Kam brzih korakov hitiš?

Iz óka se plamen ti vžiga
Nevkročene plamen strasti:
Kakóva mori te pač briga
Popótnik neznani moj ti?

A gledaj, on v črni je halji!
Duhovnik! . . . A kámo li spè?
Kličó li tam v daljni ga dalji
Kjer zemlje sin v bóli mrjè?

Ki z vére hití tolažili
Krepít za neznani ga pot,
Da grešnika bornega vsmili
Neskončno se dobri Gospod?

Nè; s križem ne zreš ga hiteti —
Sovraštva meč v rokah imá!
Kaj dno pač pretresa, mož sveti
Kipečega tebi srcá?

Ti oznanjevalec si sprave,
A v srci ti gnev in zavist;
Lí vere jedino je prave
To uk, ki učil ga je Krist?

Lí ljubav takó se zvršuje
Ti oznanjevalec mirú?
To tožno je, to je najhuje,
Da ti i glasnik si srdú!

Nemir zasejal si, neslógó —
Zdaj širiš mej ljudstvo temó,
Zaplel si domovje ubógo
V pogubne prepire z lažjó.

A dalj koraka nevtrudno,
Do duri je prvih prispel,
Ustopi . . . vsem vidi se čudno
Čemú, da „gospod“ je prišel.

„Kje imate mamka. očéta“,
Ženici „gospod“ naš rekó
In ker ni i brezi obéta,
Pa mamka po móža tekó,

Mož pride, a v mreže „gospoda“
Okrogel ujame ga zlat,
Ta zlat je volilna „svoboda“,
„Gospod“ pa kaplanček je mlad.

Od hiše takó pa do hiše
„Gospod“ naš nadalje hiti,
In „pooblastila“ si piše,
Obraz pa še bolj mu žari.

In kadar sta laž in zvijáča
Učinila dosti uslúg
Za nekaj še „litrcóv“ plača
Kaplančkov prezvesti sodrúg.

In ko že volilci pijáni —
Zaspani krog mize sedé,
Oh, tedaj pa proti Ljubljani
Na vozu kaplanček zdrécé.

V koši v Pariz.

Spisal Vinko Lapajne.

V Curihu nesva našla zanimivostij. Ker se mi je mudilo v Pariz in sem si bil namenil biti 1. maja v Parizu, nategnil sem močno Anžetovi ušesi in mu zabičal, da se mora bolj požuriti, da prideva „prej kakor mogoče“ v Pariz. Prišla bodeva že v Pariz, bil je Anžetov duhovit odgovor, toda če prideva „prej kakor mogoče“ ne vé. Iz Curiha krenila sva jo proti Bazelu. Zunaj mesta bil je kažipot, ki je imel napis „Weg nach Basel“; to pametno upeljavo videla sva v celej Švici. Iz Curiha gre se po serpentinah proti Bazel-u nizdolu. Anžé se je bil mej potjo priučil nekoliko tujih izrazov. Ni mogel kaj, da ne bi pokazal tu svojo učenost. Po „terpentinah“ se pa res težko bodi, dejal je, sicer pa je to lepa „polnarama“.

Mej potjo pravil sem Anžetu, da je Švica radi tega zeló znamenita, ker se izdelujejo slavnoznane švicarske ure in sir. Tudi sem mu povedal, da je Švica republika. — „Kaj pa je to, republika?“ prašal je Anžé. „Vidiš republika ima svoje ime od „publikum“ — ljudstvo. Sedaj pa veš; v Švici vlada torej ljudstvo, v drugih državah pa“ —

„Žvina“, oglasil se je Anžé. — „Da, ko bi ti vladal“, dejal sem jaz. Da me boš še laže razumel, kratka primera: Republika podobna je ženski omoženej na levo roko, samo da je tukaj ženska v podobi predsednika, dočim imajo konstitucionalne države svojega vladarja in so omožene na pravo roko.

Republika lahko odstrani svojega predsednika kadar hoče, dočim druge države obdrže svojega vladarja“.

„Sedaj pa že vem, kaj je republika in škontocinalna država“.

Pred Bazelom sreča naju voz, v kojem je sedel bolj postaren gospod. Videvši nenavaden prizor, ukazal je kočijažu ustaviti voz, izstopil iz njega in prašal, kam sva namenjena. — „In der Paris!“ odrezal se je Anžé. Ko sem mu povedal, da sva namenjena v Pariz in sicer v koši, je tudi on odkril svoj „incognito“ in povedal, da je predsednik Švice. Anžé mu je tako ugajal, da mu je takoj pripel red „sv. Švice“ na prsa. Ko se je predsednik vsedel v voz in peljal naprej, zaklical mu je še Anžé: „Servus! linke Hond!“

Z Bazela korakala sva proti francoskej meji. Kakor sem povedal prej, obdana je Švica z debelo vrvjo, koja jo deli od drugih držav. Prideva torej do meje. Vidiš dejal sem, to je francoska-švicarska meja. To da je meja? dejal je Anžé. Doslej predstavljal sem si mejo polno bukovja in jelk, toda tu ne vidim drugzega kakor skalovje in to-le vrv. Vrv bila je napeta nekoliko visoko od tal, in ko je hotel Anžé skočiti čez vrv, spodtaknil se je in padel sem iz Švice na Francosko. Ko sem ga z običajnim nategovanjem ušes kaznoval za ta prestop, povedal sem mu, da je to Alzacija in Loteringija. „O tej deželi sem že slišal dejal je Anžé; radi te Akacije in Loterije bojevali so se Nemci in Francozi leta 1870“.

Nesva bila dolgo na francoskih tleh, ko naju sreča francoski orožnik, ali kakor jim pravijo gens' d'arm. Praša naju po legitimacijah.

Jaz sem kar okamnel; na to pri odhodu iz Šebrelj niti mislil nesem. Kaj sem hotel? S prvega mislil sem prijeti ga z Anžetom, zamašiti mu usta, postaviti v koš in posaditi ga kam za grm, toda to bi bilo kaz-

njivo, radi tega sem mu povedal odkritosrčno, da sem pozabil legitimacije doma. „Pojdeta pa „per Schub“ z menoj!“ zarezal se je gospod gens' d'arm. Pa pojdimo dejal sem in Anžé pristavil: „Geh'ns im Arm!“ Vender je dovolil, da me je smel nositi Anžé nadalje v koši, ker bi se sicer ne bila uresničila želja moja priti v koši v Pariz. Peljal naju je do prve postaje, Anžé posadil me je s košem v vlak in šli smo recte: peljali se proti Parizu.

Prišel sem torej vender v koši v Pariz, ker sem bil v vagonu ves čas v koši.

Na kolodvoru izstopil je Anžé iz vagona, oprtal me na ramena in šli smo na komisarijat. Prišedši v pisarno komisarja, postavil me je v kot, toda baš ko sem se hotel predstaviti g. komisarju, bil sem priča nenavadnega in nepričakovanega prizora: Kakor hitro je zagledal komisar Anžeta, skočil je k njemu, objel ga in vskliknil: „Anžé!“ In Anžé zopet nazaj: „Ljubi Miha!“ Jaz si tega nesem mogel raztolmačiti. Kmalu mi je Anžé povedal vse.

Komisar Miha Bric bil je namreč rojen Šebreljec in v mladosti svoji pasel z Anžetom Šebreljske krave in bike; pozneje prišel v vojake, toda ker mu vojaški stan ni ugajal, rezentiral je na Francosko. V Parizu vstopil je mej policaje in, ker je bil priden, v teku let avanzoval komisarjem.

Umevno je, da je gospod „Geh'ns im Arm“, hitro kopito-puške pobral in odšel.

Šli smo v bližnjo restavracijo, kjer smo si pri čaši renskega vina pripovedovali nezgode svoje.

Anžé šel je jako „renjen“ spat; vino ga je metalo še bolj kakor renski slap — moje prerokovanje se je uresničilo.

V Parizu bavila se bodeva z Anžetom dlje časa in poročal bodem vestno nadalje o veselih in žalostnih urah, koje sva preživeła tukaj. (Dalje prih.)

Modri svét.

Kolégi! poslušajte in strmite,
Kaj naš „profesor Francelj“ mi svetúje:
„Pustite pisarije!“ beseduje,
„Pesnikovánje Svoje opustite!“

„Za stvári bolj koristne Vi skrbíte:
Kakó si človek kruha pridobljúje;
Vaš védni trud, povejte mi: čemú je;
Mar Vi se s tem, da ste poet — živíte?“ —

Jezéokratna hvala, „Francelj“ mili,
Prevrédni sin sloveč'ga Arhiméda,
Tvoj svét res lep je, pámeten sevéda!

A Ti se „prej nauči, kak števíli
„Sigurno“ v álgebri se, brezpogréšno —
In pústil bom pesništvo, Tébi sméšno! . . .

Slavko Žigósovič.

O verskih in brezverskih časopisih.

Žabarjev Tine iz Trnovega in oče Brdavs iz Krakovega ga že spet srkata „Pri Brgantovki“. Nocoj zopet Tinetu nekaj po glavi roji, zato vpraša:

„Oče, vi berete „Slovenski Narod“, prosim vas, povejte mi, ali je ta časopis zares tako brezversk, kakor naš gospod Andrej večkrat v cerkvi trdé?“

Oče Brdavs: „Jaz berem „Slovenski Narod“ in „Slovenca“. Velikega petka večer me je mikalo natanko zvedeti, ob katerem času se bodo vodile procesije vstajenja. Vzajem v roko „Slovenca“ misleč si: Ta časopis je vnet za vero, pišejo ga duhovniki, tukaj boš gotovo pravo zvedel. Vender iščem in iščem, pa o procesijah ni stalo niti črtice. Prečitavši ta list, denem ga nejevoljen na stran in vzajem v roke „Slovenski Narod“. Kedaj se bodo procesije vršile, tega v njem nisem iskal, kajti mislil sem si: Kaj se tak brezversk časopis briga za procesije.

Pa glej čuda! Ko prečitam do „Domačih stvari“, je bilo na tanko povedano, ob katerej uri bodo posamezne procesije. Povem ti, Tine, od tistega večera jaz g. Andreju nič več ne verjamem, da bi bil „Slovenski Narod“ brezversk časopis: kajti če bi bil tak, potem bi se za procesije toliko brigal, ko za lanski sneg. Nasproti pa vera ne more biti v tolikej nevarnosti, kakor pobožni „Slovenec“ dan za dnevom kriči: kajti ako bi bilo to resnično, potem bi vendar moral verski časopis kako besedo črhiniti o tako imenitnem cerkvenem opraviilu, kakor so velikonočne procesije. Da, o teh v njem ni bilo niti besedice pisanega, to je meni še danes zastavica!“

Žabarjev Tine: „Oče, to zastavico vam pa lahko jaz razvozlam. Kakor veste „Slovenca“ pišejo Ljubljanski kapelani. Ti so imeli pa tiste dni silno opraviti. Kajti obletati in s peklom in nebesami mehčati vse mnogobrojne Ljubljanske branjevke, da so jim izročile glasovnice za mestne volitve — to niso mačje solze. In pri tem čisto posvetnem poslu so kar popolnoma pozabili na svete velikonočne procesije.“

Oče Brdavs: „Šment, Tine, to pot si jo pa kar v centrum pogodil!“

Mej otroci.

„Ančika, jaz te imam rad?“

— E! Zakaj?

„Zato, ker imaš tako dobro srce.“

Iz škofjeloškega okraja.

(Napisal Janez Grča.)

Na Požeruhovem ležal je kmet na smrtni postelji. Bojazen pred smrtjo omečila mu je sicer trdo srce in rad bi bil popravil storjeno krivico.

Zato reče sinu, naj gre po „gospoda“ da se bode izpovedal, kako je sosedu za njivo goljufal.

A samopridni in brezbožni sin odvrne: „Nič ni treba. Mal' se bote pekel, mal' bote potrpel, njiva pa vendar pri hiši ostane.“

Pirniška vojna.

(Konec.)

Sedaj pa prime nestrpnost našega junaškega „rihtarja“. Med tem, ko pastirče pridno zajema kislo mleko z latvice, sede k mizi tudi on, pokliče ženo ter ji vestno in natanko razlaga, kaka nesreča bode danes zadela grad, barona, njegovo družino in pa njega. Dečko seveda ni imel zamašenih ušes in je lovil besede ter jih tako hlastno požiral, kakor kislo mleko.

Ker je bilo že proti večeru, pohiti se popče, da bi z mrakom bil zopet doma. Dospel v grad, sporoči ponižno prošnjo svojega gospodarja majarju, kateri s privolitvijo oskrbnikovo dá ukaz hlapcu, naj preskrbi potrebno, da se ustreže „rihtarjevi“ želji.

Zvedavi majar postane pri dečku in povprašuje kaj je novega pri tej in onej hiši v vasi ter posebno kaj pri Zamenu. Pastirče vesel lepe prilike razodeti hudobne naklepe rokovnjačev in „puntarjev“, razlaga mu strašno novico, katero je čul od gospodarja, predno je odgnal v grad, ko je ta pripovedoval jo gospodinji. Majarju stali so lasje po konci ob pripovedovanji dečkovem. Urnih krač nese vso pripoved oskrbniku, ta pa ves preplašen baronu. Baron posluša, sprašuje vse natanko in poslednjič pusti poklicati še dečka pred se, ter mu mora ta od besede do besede ponoviti, kar je pripovedoval „rihtar“.

Baron ne dvomivši o zlobni nakani puntarjev in rokovnjačev, ukaže oskrbniku takoj napisati pismo guvernerju v Ljubljani, naj mu ta kolikor le moč dopošlje vojakov v obrambo gradu in to kar najhitreje more, ker je sila velika. Ob enem pa pusti napreči najlažji voz, da odpelje sebe, soprogo in otroke v mesto, in se tako odtegne strašni smrti.

Poseben sel dirjal je na iskrem konjiči v mesto, da ob pravem času donese pismo guvernerju in dobi pomoč. Guverner prebravši pismo, menil je takoj, da so kmetje pričeli „punt“, ker natančnejega baron ni naznanil. Odredi brzo, naj škadron ulancev osedla konje in odrine takoj proti Pirničam in Smeledniku. Stotniku pa naroči še posebno previdnost, ker se ravno ondu klatijo velike tolpe rokovnjačev.

Ravno je legal mrak na zemljo, ko zapusti baron z družino v vsi previdnosti grad. Vozil je urno, posebno po gozdu in tihoma hvalil Boga, da je vse tako mirno ter da mu ne dela nobena stvar neprilike in ga ne moti pri vožnji. Srečno je došel med mestno zidovje ter se še-le tukaj oddihnil.

Med tem priromal je pastirče domov in naznanil gospodarju, da je naročeno opravil. „Rihtar“ poln skrbi, kako oteti sebe in imovino, brigal se ni dosti zanj ter le z ženo ugibal na kak način bi odpravil srebrenjake v varnost. Odločila sta se, da žena na vse jutro tihoma odnese k sorodnikom v Loko vrednostne stvari in jih da ondu shraniti do časa, da se „punt“ poleže; on pa bode mesto žene opravljal gospodinjstvo dotle, da se ona povrne.

Vojaki so urno spolnjevali povelja stotnikova in ob deveti uri odrinil je celi škadron ulancev ter dirjal proti Smeledniku. Dospel pod grad, videl je stotnik, da v vasi po hišah svetijo še luči in si mislil: Pripravljajo se, kajti, drugače bi ne žgali luči v tem času, gotovo imajo s tem domenena svoja znamenja za napad. Ukazal je urno kreniti v grad, da ondu dobe natančnejša sporočila o ustajnikih in se vedo pripraviti za vse slučaje.

Prišedši v grad, našel je vse zbegano; drug pred drugim se je skrival. Komaj je dobil oskrbnika v roko, da mu je nekoliko razjasnil hudobne naklepe razdivjanega ljudstva. Stotnik ukaže, naj se postreže vojakom in dá sena konjem, kar so seveda z največjo zadovoljnostjo storili. Na to poklical je k sebi vse tri častnike ter pri buteliji dobrega vina razložil svoj načrt o slučajni napada. Vojaki so smeli sestri raz konje, a odložiti neso smeli orožja in konje so morali imeti osedlane. Tako so pričakovali osodepolnega trenutka.

Ura je odbila jednajst, polnoči, pa nikdo se ne gane. „Zviti so“ — mrmra stotnik — „čakajo, da bi legli spat in nas tako prehlepli“. Pošla je v večnost tudi prva in druga ura v jutru, a še vedno vse mirno. „Bes jih plentaj“ — godrnja zopet stotnik — dobro pazijo na nas, pa gotovo jih je še premalo, da bi se upali naskočiti“. Ko pa mine tudi tretja, četrta in peta ura v jutru bili so jedini, da jih napadejo še le po dnevi.

Solnce je jelo že lepo vzhajati, kmetje Pirniški pa so odšli, kakor po navadi na delo. Stotniku kar ni htelo v glavo, da se „puntarji“ tako pripravljajo. Razodene svoj naklep, da bi šli po gozdu do Save malo preiskat svojim tovarišem, kateri so bili takoj jedini in pripravljeni, da odrinejo. Pazno so nastopili pot ter skrbno pregledali vse, a nobenega sumnega znamenja, celo nobenega človeka niso mogli zaslediti v gozdu.

Ko pa izstopijo iz gozda, pretrese mraz stotnika, ugledal je namreč sušilnico sadja, katera pa mu je bila čisto neznana in je brzo sodil, da je to kaka „mina“ in da je svet podkopen na skrivej ter nasut s smodnikom. Ukaže postati, da se posvetujejo, kaj storiti.

Pri tem pa jih ugleda neko vaško dete. Brzo se je raznesla novica po Pirničah, vojaki pridejo in celo na konjih. Vse je hitelo, kar je bilo doma, malo in veliko na ježo k Savi, da bi bolje videli prihajajoče ulance.

Predno je posvetovanje končano, bilo je polno ljudstva na nabrežji, katero je od daleč zgledalo kakor kak otok. Stotnik videvši jih, misli si: „Zvite butice, zemljo so podkopali, žene in otroke pa spravili v varstvo in tako pričakujejo nas. Hitro dá povelje, da se naj oddelek pod vodstvom nadporočnika počasi z vso previdnostjo približa „mini“ in jo ugonobi. Sam pa z drugim oddelkom jezdi v vas, da bi od „rihtarja“, kot zaupnega moža zvedel podrobneje, kaj nameravajo „puntarji“.

Naš Zamen se je baš sukal krog peči in z burkljami popravljaj in prerival lonce, v katerih je kuhal kosilo družini, ko trije vojaki krenejo proti njegovi hiši. Ker pa je imela hiša njegova, kakor vse druge v vasi dva izhoda, je prebrisan „vahmajster“ ukazal radi previdnosti, da mu zastopijo obedve duri. „Rihtarju“ ni padlo samo srce temveč tudi glava v hlače, ko zagleda nakrat na obeh durih vojake s svetlimi sablami. Burkle položi na ramo, kakor vojak puško in stopi proti durim, da bi povedal cesarskim ljudem, da je on miren človek in nima nič s „puntarji“. Vojak zagledavši ga tako, menil je, da ga misli napasti, odmakne se malo ter zakriči proti stotniku: „Herr Hauptmann wir sind entschieden verloren, wir haben nur eine Spitze auf unseren Lanzen, der Kerl hat aber zwei“. —

Ko pa možicel le ne napravi nobenega poskusa na napad, spravijo ga počasi iz brloga na dan ter vedejo do stotnika. Tukaj lepo razloži vse, kaj je čul v Šiški o „puntarjih“ in rokavnjačih in v kaki zadregi, da je za svoje življenje in imetje.

Stotnik je molčal in ukazal odjezditi proti domu. Pirniški „rihtar“ pa tudi ni več zahajal po novice v Ljubljano, ker vojna ta ga je spametovala, da ni vse verjeti, kar govori gospoda.

„Ivane, ali ti je bilo že kdaj slabo, če si pušil?“
„Da, zadnjič, ko so me zasačili papa s „štaberlom“ v roci.“

Katero bi snubil?

Prerad imèl bi jaz ljubljénko,
Uneto národno Slovénko,
Ki krásna bila bi ko cvét,
Najblaža izmej vseh deklét;
Ki, gospodinje prave vzòr,
Bilà bi sreči mi izvòr,
Ki um imela bi globòk,
Bilà nedolžna ko otròk!

Prerad imèl bi jaz ljubljénko,
Uneto, národno Slovénko!
Ni treba kúpov ji zlatá,
Dovòlj, da ljubi iz srcá;
Da njen poljúbec véčer vsák
Pozíbljal v sèn bi me sladák,
A zjutraj bi veséla me
Iz snà budèč objéla me!

Prerad imèl bi jaz ljubljénko,
Uneto, národno Slovénko,
Ki rádost in brídkòst z menó
Delila vsékdar bi zvestó! —
Ko táko devo bi našèl,
Ž njo poročiti bi se htèl;
Srcé bi jaz ji podaril,
V nesmrtnih pesmih jo slavil! —

Tehomil.

Težnarjev Jaka.

(Humoreska. Spisal Franjo.)

Mej tem ko so si drugi belili glavé, pohajkoval in vasoval je Težnarjev Jaka brez skrbi po vasi. — Jaka ni nikdar pil iz kupe modrosti, toliko večkrat pa iz družih kupic. Držal se je načela: Pij vino dokler se ne skisa — in je steklenico vedno preje izpraznil, predno se je to kemično ravnanje izvršilo. Ko je dovršil dvajseto leto, so ga utaknili v vojake. — Kdor pozna vojaške razmere, mora se mu milo storiti, če mu je na tri leta treba v vojašnico. Preširnno se takoj pozna, da ni bil vojak, kajti on tako hladnokrvno reče, da „cesar da

pol hleba in kar je treba“, kakor reče kdo drugi „danes je pa lep dan“ ali kaj jednacega. — Novinci sicer vriskajo in upijejo, da se izupijejo, ker morajo potem osem tednov jezik za zobe dèti, toda to vriskanje je njihovo labudovo petje. — Jaka je še prav posebno vriskal, vse je hotel preupiti, kakor da bi znal, da mu bode še posebno treba brzdati jezik.

Toraj šli so v vojašnico in Jaka je spal prvo noč kakor kak kralj, tako je bil utrujen. Sanjalo se mu je, da je v domači gostilni. Pri jednej mizi so sedeli domači fantje, pri drugej pa fantje iz sosednje vasi, ki so radi zabavljali. Vina je bilo, da je kar od mize teklo. Jaka je ravno zopet hotel piti, kar ga nekdo trdo strese in mu na ubo zaupije „auf“! „Auf“? Njemu „auf“? Jaka še ni nobeden zastoj na korajžo klical in predrzni fant dobil je zausnico, da je videl vse svetnike. Ko je bilo storjeno, spozna Jaka, da ni v gostilni mej fanti, ampak v vojašnici in da je klobuto držal pred njim stoječi korporal, ki ga je budil. — Ta ga takoj pošlje na stražo in ubogi Jaka je prišel v temnico in je dobil železa na roke. — Bog zna koliko časa bi bil Jaka sedel v zaporu, da se ga ni usmilil njegov stotnik, — ki je kot Slovenec razumel vso stvar — in ga pomilostil. —

Prvih osem tednov je sicer Jaka še mnogo moral prestati zaradi klobute — toda prešli so in Jaka, ki se je velikodušno odpovedal vsakej šarži, bil je odmenjen za slugo k stotniku. — To ga je seveda jako razveselilo — in zakaj ne? Mesto da bi puško i telečnjak nosil in se potil, snažil bode svojega gospoda in ne bode mu poslušati vednega zabavljanja svojih predstojnikov nižje vrste. Svoje veselje izrazil je s tem, da je povabil prijatelja Janeza, ki je bil oprosteneec, naj gre z njim na poliček — kajti Jaka je bil bogat in je vedno imel kaj okroglega v žepu. —

Toraj šla sta in Jaka se je kaj „vorschriftswidrig“ majal po cesti, ko sta šla nazaj v vojašnico. „Pazi sedaj“ pravi mu Janez, ko sta prišla do vrat — sedaj ravno hodi!“ In Jaka se je „skupaj vzel“, vgriznil se je v ustnice, napel obrvi in držal se je strogo po vojaško. — Ko stopita skozi vrata, pride jima nasproti častnik, ki je zapovedoval stražo. Ko ta vidi, kako Jaka leseno stopa in kako obraz kremži, stopi k njima in pravi: „Oprosteneec, kaj je s tem človekom, da se tako neumno drži — je li pijan? Janez ne premišlja dolgo, ampak takoj ponižno „melda“, da se ta prostak vedno tako neumno drži.“ —

Smejé se jima je častnik velel odstopiti in Jaka je bil poln hvale, da ga je Janez tako dobro izrezal.“ —

Jaka je toraj postal sluga pri gospodu stotniku. Stotnik sam je bil dobrodušen in potrpežljiv — s kratka mož po božji volji. Vse drugače njegova žena, korpulentna dama visoke rasti. Ona je imela v hiši prvo besedo. — Ko je bila dve leti stara, še ni znala govoriti in bati se je bilo, da ostane nema. Stariši so molili in plačevali za maše, da se ta nesreča odvrne in — odvrnila se je, — da, Bog je še — kakor pravi Turk, — preveč pomagal, kajti sedaj jej jezik tako gladko teče, da bi bil stotnik vesel, če bi bili stariši malo manj maš brati dali. — Sitna je, da je strah, posebno posli morajo zelo trpeti pred njo. — Tudi Jaka je že prve dni premišljeval, kaj bi bilo, če bi „rezenteral“. — Stotnik je pritrjeval v vsem svojej ženi, on je bil z vsem zadovoljen, kar je njej ugajalo. Komanduje oni, ki more, uboga pa oni, ki mora, si je mislil in je storil vse, kar je želela, kajti če ni storil tako, bila je republika v hiši. —

Jaka je kot rojen diplomat takoj spoznal, kako da se ima ravnati — postal je stotični sluga. — V začetku moral jih je sicer mnogo preslišati, toda slučaj mu je pomogel.

Stotnikova gospa si je zmisliła, da bi priredili izlet na deželo. Stotnik je bil, kakor vedno jednaci mislij z gospo ter si je izprosil dan dopusta. — Jaka je moral otroke voditi in je na skrivnem prav kosmato se rotil in pošiljal te nepridiprave v deveto deželo, ker so mu vedno uhajali in jih je moral povsod loviti, da je bil kar ves potán. Njegova jeza se je še le nekoliko pomirila, ko si gospa proti poldnevu vendar domisli, da bi bilo dobro, če bi se kje okrepčali. —

Prišli so do male kočé, na katerej je bilo videti, „da Bog roko ven moli.“ — Stopili so notri in stotnik je vsem naročil vina. Toda gospa s tem ni bila zadovoljna. — Želela je popreje še vodé sè sladkorjem. Sè sladkorjem! Ubogemu bajtarju so se kar lasje zježili, kakor bi se sladkor kar tako po tleh pobiral! Kje ga vzeti? Tu mu pride na pomoč krčmarica. „Pojdi hitro v vas in prinesi sladkorja“, pravi malemu dečku, ki je prav slastno jedel zabeljeno kašo pri drugej mizi, „pa teci!“ In dečko je letel, misel na zabeljeno kašo dajala mu je peroti, in po kratkej urici stal je že kozarec vodé sè sladkorjem pred stotnico, dečko pa je hlastno zopet jedel kašo. —

„Žlico mi vendar tudi dajte, za božjo voljo“ jezi se stotnica, „ki ni mogla pomešati.“ —

Komaj sliši to deček, že takoj popusti kašo, oblizne žlico ter jo postrežljivo gospej v kozarec utakne. —

Ko je gospa to zapazila, padla je kakor bi trenil v nezavest in Jaku, ki je bil najbližji, v naročje.

„Vode, vode,“ tarna sedaj stotnik, in krčmar hitro zgrabi sladkorjevo vodo ter jo vlje gospej na glavo. Toda to še ni pomaglo. Prinesli so škafo in jo močili z vodo za žive in mrtve. Jaka seveda je pri tej povodnji prav pošteno polovico dobil. —

No konečno spregleda stotnica in takoj je imela na ustih v takih slučajih obligatno vprašanje: „Kje pa sem?“ Jaka jej je zatrdil, da je v dobrih rokah. Gospa ga je nekako boječe hvaležno pogledala in se hitro izvila iz teh dobrih rok. Nad dečkom se kar nič ni jezila in ko jo je stotnik karal, zakaj da mu je tak strah naredila, zgodilo se je nekaj nečuvanega — molče ga je poslušala. Dà, Ben Akiba bi bil lahko križ naredil čez svoj stavek in trkajoč na prsi bi bil moral obstati, da kaj tacega še ni bilo.

Jaka je bil od tega dne pri gospej v visocih čislih. — Da, ko bi bila ona imela v polkovnikovej pisarni tako besedo kakor doma, takoj bi bil Jaka „frajtar“ postal, če ne več. — Toda le kratko sijale so zvezde prijazne.

Kar je guljaš brez paprike to je vojak brez ljubice. — To je Jaka kmalu spoznal in kakor bi trenil se je zaljubil v domačo kuharico in ker je ta imela načelo: ljubi svojega bližnjega kakor on tebe, sta se kmalu kaj dobro razumela. Odkar je Herodež pustil same fante pomoriti, dekleta pa vse pri miru pustil, od takrat je pač lahko moškemu vspešno zaljubiti se, kajti ženske sedaj niso več tako zbirčne, kakor so bile pred Herodežem. —

Če se dva tepeta, pravijo, da se tretji smeja, če se pa dva dobro razumeta, se pa tretji joka, in oni, ki bi se bil moral v tem slučaju jokati, je bil stotnik. Njegovi deleži manjšali so se od dne do dne na prečuden način, in jed ni bila nikdar več ob navadnej uri gotova. — In Jaka je sicer svoje borno telo vlekel v sobo ter

snažil stotnikovo obleko, toda njegov duševni del je bil vedno le pri kuharici i njenih dobrotah. —

Stotnik pa je začel premišljevati, kam da zgine polovica deleža. — Da je kuharica zaljubljena, bilo je tako gotovo, kakor je dvakrat nič ničla. Vprašanje je bilo le: kje je tisti magnet, ki pečenko náse vleče?

Necega dne vstane jezen od mize — bil je še lačen. Ko gre skozi kuhinjo zadene se po naključji v Jakovo vojaško skledico, takó da je na tla padla. — Pri tem je pokrov odletel in o groza — iz skledice pade masten kos pečenke! —

To je bilo pa tudi potrpežljivemu stotniku preveč — kuharica je bila takoj nadomeščena z drugo in Jaka je moral nazaj k stotniji. — Tako je kos pečenke ločil dvoje src in jima provzročil mnogo britkih ur. — Jaka je moral zopet puško na ramo vzeti in eksercirati, da je bilo joj!

Kolikokrat se je spominjal mastnih egiptovskih loncev pri stotniku in se globoko v to premišljevanje

zamislil! Ker pa človek po prehudem filozofičnem premišljevanji žejen postane, torej je tudi Jaka moral gasiti žejo in — pri dobri kapljici pozabil je zvečer vse težko prestane dnevne ure.

Kakor se pa po vsakem filozofičnem premišljevanji gotovo mora žejo gasiti, tako gotovo se zopet začne filozofovati, če se žejo prehudó gasi. — In Jaka je mnogokrat tako filozofoval, ko je prišel iz gostilne v vojašnico nazaj, da ga je narednik večkrat predstavil pri raportu kot izrednega moža — in tam so vselej tako uredili, da jim je ta filozof ostal dalje časa v vojašnici, da so ga ložje občudovali. Da, dostikrat so ga tako radi imeli, da ga cel mesec niso pustili iz vojašnice.

Ko je Jaka svoja tri leta „zvesto in častno“ do-sluzil, bil je izpuščen iz službe. Britke skušnje v teku treh let napravile so iz optimista najhujšega pesimista. —

Sedaj je Težnarjev Jaka sam svoj gospodar a vedno je še samec. — Lepe z denarjem ne dobi — grde brez denarja pa neče. —

Sedaj bo pač težko, vzdržati se.

Maslo nemške kulture.

Gospa Schivitzhoffen dobila je nedavno dopisnico z naslednjo vsebino:

Blagorodna gospa

Lizabet Fom Živic Ofen

Vipav Podberje

Prigorici

Dringen

21. merc Trijest. Kancjanila Lep Frav Kos amkorzo 8

Gnedigefrav, ihgib inenpekot, tast tohan t iscuruk gekumen erbašun in ugarin avh in budapest. Okel baniht cahavze vthabimi šnelge tumilt hobi aftipost anen hern gecolt dashotami atres gešriben vnt hatani reht gemoh, amol habi guolt 45 k vnt jet 35, Ict gibint mer afdi post, ihpit inen šikens tenzelben medel bashabijih recepisgeben oder imant cudatant ihge 24 bidar indinst, pajane šmirige judenfamili bari 8 tak vnd danke afdignedige frav.

Izidorja Muzloviča premišljevanja.

Zagledavši Ameriko ni bil slavni Kolumb niti primerno tako vesel, kakor jaz, ko sem uzrl v „Slovenčevih“ predalih prvi duševni plod, veleslavnega gospoda dr. Šušteršiča. Mislil sem si, to bode kaj izrednega, dovtip za dovtipom, same iskre duhovitosti in naposled začimba „comme il faut“. A kako ljuto sem se varal!

Vsa pričakovana naslada je hoté ali nehoté izostala in dr. Šušteršič nam je s svojim „Poslanim“ dokazal samo to, da je za kožo močno krvav. Prvi plodovi sploh neso niti dobri, niti srečni. Prvi psički pomečejo se navadno v vodo, prve pomaranče so kisle in celo prve fige so za nič. Jednako je tudi z dr. Šušteršiča „Poslanim“.

Takoj v prvih vrstah trdi mogočni gospod dr. Šušteršič, „da so mu „Slovenski Narod“, njegovi sotrudniki in protektorji premalenkostni.“ Na to bi mu odgovarjal z besedami Schillerjevimi „Stolz lieb' ich den Spanier“, ko bi mi ne bilo znano, da dr. Šušteršič nema niti toliko španjskega v sebi, da bi bilo za oči dobro.

Njegovo besedičenje, je li umestno pooblastilo že na volilnem shodu, zavračam pa jednostavno tako: Odkar se vrše občinske volitve v Ljubljani in po drugih mestih, ni še nikdar nikomur na um palo, da bi bil na volilnem shodu na podlagi pooblastila zahteval pravico glasovanja. Pri nekdanjih volilnih borbah nastopali so z nasprotne strani razni „doctores iuris“, ki so bili glede razlaganja volilnega reda vsaj toliko ostroumni, kakor slavni dr. Šušteršič. A nihče ni še kdaj kaj jednacega poskušal. Vsi so uvaževali načelo, da je navada tudi — pravo, ali kakor bi Nемеc rekel, da v tem slučaju velja „Gewohnheitsrecht“.

Volilni red tudi ne govori o nobenem volilnem shodu in pooblastilo je veljavno stoprv na dan volitve. Vrh tega pa so k volilnim shodom povabljeni le volilci dotičnega razreda, mestni odborniki in člani volilnega odbora. Ako ste torej, mili gosp. dr. Šušteršič, kot volilec II. razreda, prišli na I. razreda volilni shod, velja o Vas pač znana nemška prislovica o nepovabljenih gostih. Zaradi takta se po tem takem pač ne bomo več prepirali.

Kar se pa tiče pojma prislovica, ste pa v „Poslanem“ pokazali, da ste ž njim močno v sovraštvo. Besede „Es sind die schlechtesten Früchte nicht, an denen die Wespen nagen“, neso nikakor prislovica, ampak citat iz Herderja. In še ta citat ste ponaredili in ga stlačili v svojo Prokrustovo posteljo. Herder namreč poje: „Die schlechtesten Früchte sind es nicht, — Woran die

Wespen nagen.“ Zatorej Vam svetujem, da ste v bodoče v Svojih citatih točneji, pravilnejši in da ne popravljate Herderjevih stihov, ker Vam k temu nedostaje potrebne sposobnosti.

Da ste naročnik temu ali onemu časniku, tega ni bilo treba „per longum et latum“ pripovedovati, ker taki naslovi neso baš nedosežni. A to bi si bili lahko prihranili, da bi kdo ime Šušteršič „abecedoval“. Tako ime „abecedovati“ je pač nemogoč posel in močno obžalujem, da neste povedali: „kako!“ Ako ste pa mislili na zlogovanje, bila bi Vaša dolžnost, da ste to tudi povedali, ker vender ne morete zahtevati, da bi kdo Vaše misli ugibal.

Naposled Vas moram zavračati tudi gledé terorizma. V „Slovenci“ ste menda kaj jednacega čuli zvoniti in hajdi! pritrkavali ste tudi Vi. A kdaj Vas je kdo terorizoval? Ali Vam je kdaj kdo pretel, da Vas bode mučil in pestil, ako tega in tega ne storite?

Vi molčite. Kje je torej namišljeni terorizem? Da bi Vas jaz hotel odvrniti od katoliškega političnega društva? Kaj še? Niti na misel mi ni kaj tacega prišlo. Celó v zadoščenje mi je, da ste pristaš Regalijev, ki je na svoj prapor zapisal: „Le juristov in doktorjev ne! Vsak človek je jurist. Doktorata in diplome ni treba.“

In s tem sva za danes končala svoj kratek pogovor. Upam, da me skoro zopet osrečite s kakim „Poslanim“. Dotlej pa na svidenje!

Modrost narodova.

(Pregovori. Zapisal Radovan).

Živel grešno, umrl smešno.

Kramar in prašič se po smrti hvalita.

Meni luč, tebi ključ.

Na jeziku med, pod jezikom led.

Kdor se volka boji, v gozd ne hodi.

Beda bedo rodi.

Konec delu venec.

Konj ima štiri noge, pa se vender spodtakne.

Vzrók.

A. „Zakaj neki otroci vedno klepečejo?“ B. Zato ker govorijo materin jezik.“ —

Telegrami „Brusu“.

Gorica. Visoka oseba, recimo jej R., došla je semkaj in rekla nekemu gospodu: „In Görz ist das Centrum des Panslavismus. Und in diesem Centrum sitzen Sie d'rin!“

Gorica. Dr. Gabrijelčič rekel je dr. Gregorčiču: „Ich weiss, dass ich in die Grube falle, aber ich will sie mit mir hineinziehen.“ Gospod dr. Gabrijelčič govoril je izvestno zato nemški, ker se je vender sramoval, povedati kaj tacega v slovenskem jeziku.

Vipava. „Slovenec“ je nedavno mej domačimi vestmi trdil, da so poslali vsi duhovniki dekanije Vipave knezoškofu dr. Misiji zahvalno adreso za znano škofovsko izjavo. To pa ni prava resnica, kajti kolikor nam znano, dva duhovnika te adrese nista podpisala. Toliko resnici v čast.

Ljubljanske volitve.

Čuli in čitali smo že mnogo o mobilizacijah za poskušnjo. A take, kakeršna je bila te dni v Ljubljani, še ni bilo. Vsi duhovniki Ljubljanski bili so po konci, hodili so od hiše do hiše, tu kanonik Kulavic, tu kapelan Kalan, tam kdo drugi. Vera je pešala, da je kar pokalo. Kapelan Kalan ni preteklo nedeljo niti imel časa za popoldansko cerkveno opravilo. Najel je tovariša Kržiča, da mu je ovčice pasel, dočim se je on sam vrgel na „morostarje“ in jih z besedami in novci uvajal v volilno gibanje.

Čuje se, da so „morostarji“ zložili denar in naročili sv. mašo, da bi bila zopet kmalu kakšna volitev, kajti tako lepih dnij že dolgo neso imeli. Ne le, da so gospod Andrej bili „franjdlih besedij“, kakor še nikoli, stisnili so vsacemu še kaj v pest. To tudi neso mačje solze. Da je mnogo volitev, pozabili bi barjani naposled vse poplave in naučili bi se radikalno, kako se „voda dela“.

Volitve Ljubljanske imajo to dobro, da je prišlo mnogo klerikalnega denarja iz tako zvane „mrtve roke“ mej ljudi. Zaslužili so volilci, zaslužili agitatorji, zaslužile tiskarne, kajti plakatov je bilo, kakor žab v barji. — Ker je za to številko premalo časa, bodemo v prihodnji kaj več povedali. Za danes samo malo drobiža.

Kanonik Kulavic in kapelan Kalan sta sicer velika neprijatelja „Brusu“ a sedaj sta brusila pete, da so kar iskre letete, vsak strgal je vsaj par podplatov.

Gospod kandidat, ki često zjutraj kleči pred Lurško matero Božjo pod Rožnikom in onde opravlja svojo „andoh“ je neko damo v „Novih ulicah“ prav pošteno „nalimal“. „Namen posvečuje sredstva“. — Klerikalci so ponarejali pooblastila, da se je kar kadilo. —

Ko se je razglasil izid, da je Kalan dobil 101 glas, začul se je iz farovža Trnovskega 101 izdahljaj. Pod oknom pa je zapel čveterospev:

Trnovski zvonovi
Premilo pojó.
Kalanov mandatek
K pogrebu nesó.

Klerikalna stranka naročila si je za praznovanje zmage sodček „malage“. Vino „malaga“ je sicer jako sladko, a ta večer bilo je nekda grenko, kakor znani „Vlahov“.

Pravi uzrok.

Gospod župnik Rozman rekel je na volilnem shodu mej drugim: Kakor čujem, je dr. Majaron prav izvrsten gospod, a on je še mlad. Jaz sem za Trnovskega Andreja Kalana.

Ker sta bila dr. Majaron in kapelan Kalan na gimnaziji sošolca, dolgo nesem vedel, zakaj bi bil Kalan stareji in sposobnejši. Popraševal sem in poizvedaval in prišel do pravega jedra. Sedanji kapelan Kalan je namreč sredi gimnazije obtičal. Gospodje profesorji so ga tako radi imeli, da ga neso pustili naprej. Moral je še jedno leto, hočeš nočeš, ostati v istem razredu, da se je nekoliko temeljiteje učil, ali kakor bi se po naše reklo: „repetiral“.

Popolnoma naravno je torej, da imajo v sedanji dobi repetirk tudi bivši repetentje prednost.

Šer + aj.

Grof Taaffe na grobišči.

„Vseh nas čaka ista usoda“.

A.: Ali veš, zakaj je dr. Šuštersič tako mogočen?

B.: Ne, ne vem.

A.: Zato, ker je prvi za papežem.

B.: Beži, beži, saj ni kardinal?

A.: Pa vender prvi za papežem — Ljubljanskim namreč.

Šaljiva zastavica.

Larifari, Regali, kapelan Kalan, kandidat rad. Ne boš! Pet krav za groš.

Kako se to zapiše z dvema črkama?

(Rešitev v prihodnji številki.)

Rešitev zabavne naloge v poslednji številki:

- 1.) Navarin
- 2.) Ana
- 3.) Polip
- 4.) Rihar
- 5.) Este
- 6.) Jenizej
- 7.) Zaplaz
- 8.) Aragonija
- 9.) Sitaraves
- 10.) Tilsit
- 11.) Anatolija
- 12.) Vekoslav
- 13.) Amalija
- 14.) Samos
- 15.) Lebel
- 16.) Arva
- 17.) Vlahov
- 18.) Erie.

Začetnice in končnice teh besed nizedolu čitane, dadó začetek znane koračnice: „Naprej zastava Slave!“

Rešitev šaljivega rebusa v 7. številki:

JANEZ BREZA.

(Janez brez a.)